Cyfarwyddyd Hygyrchedd Digidol i Ddefnyddwyr CMS

10 Mai 2023

Cynnwys

Cyflwyniad 3

Am beth mae'r Brifysgol yn gyfrifol? 4

Am beth rydych chi'n gyfrifol? 4

Cyfarwyddyd 5

Iaith 5

Strwythur 6

Penawdau 6

Cynllun 8

Brawddegau a pharagraffau 8

Pynciau'r cynnwys 8

Alinio'r testun 8

Dolenni 9

Tablau 10

Pryd i ddefnyddiol tabl 10

Penawdau tabl 10

Maint y tabl 11

Delweddau 12

Delweddau addurnol 12

Delweddau ac iddynt ddiben 12

digital-accessibility@aber.ac.uk

Delweddau sy'n cynnwys testun 13
Delweddau sy'n cynnwys siartiau, graffiau neu ddiagramau 14
Fideo 15
Sain 16
Dogfennau 17
Paratoi Dogfennau Hygyrch 17
Cymorth a Chefnogaeth 18
Cysylltiadau 18
Gweddalennau Hygyrchedd Digidol: 18

digital-accessibility@aber.ac.uk

Cyflwyniad

Y nod wrth wneud gwefan yn hygyrch yw sicrhau y bydd cynifer o bobl â phosibl yn gallu ei defnyddio, yn cynnwys y rheiny â nam ar eu:

- golwg – nam difrifol ar y golwg (dall), nam ar y golwg (rhannol ddall) neu bobl sy'n ddall i liwiau
- clyw – pobl sy'n fyddar neu'n drwm eu clyw
- symudedd – pobl sy'n ei chael hi'n anodd i ddefnyddio llygoden neu fysellfwrdd
- meddwl a deall – pobl â dyslecsia, awtistiaeth neu anawsterau dysgu

Mae gan o leiaf 1 ym mhob 5 o bobl ym Mhrydain, nam neu anabledd tymor hir. Mae gan lawer mwy anabledd dros dro.

Bwriad hygyrchedd yw gwneud eich cynnwys a'ch cynllun yn ddigon clir a syml i'r rhan fwyaf o bobl eu defnyddio heb fod angen addasu, yn ogystal â chefnogi'r rheiny fydd angen addasu ar eu cyfer.

Er enghraifft, efallai bydd rhywun â nam ar ei golwg yn defnyddio darllenydd sgrîn (meddalwedd sy'n galluogi defnyddiwr i lywio gwefan a 'darllen' y cynnwys), dangosydd braille neu chwyddwydr sgrîn. Neu efallai bydd rhywun ag anawsterau echddygol (motor) yn defnyddio llygoden arbennig, meddalwedd adnabod llais neu efelychydd bysellfwrdd ar y sgrîn.

Yn ogystal â gwneud ein gwefan yn haws i'w defnyddio, **RHAID** inni fodloni gofynion hygyrchedd newydd y llywodraeth: The Public Sector Bodies (Websites and Mobile Applications) (No.2) Accessibility Regulations 2018.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Am beth mae'r Brifysgol yn gyfrifol?

Mae staff Gwasanaethau Gwybodaeth yn gyfrifol am sicrhau bod y wefan fel cyfanwaith yn hygyrch, sy'n cynnwys pethau fel:

- sicrhau y gellir llywio o amgylch safle heb lygoden
- sicrhau y gall y defnyddiwr chwyddo'r testun heb wneud y dudalen yn annarllenadwy
- sicrhau bod testun amgen ar gael ar gyfer y delweddau a ddefnyddir ym mhenynnau a throedynnau tudalennau
- sicrhau bod gan ffurflenni labeli maes
- sicrhau bod digon o gyferbyniad rhwng y testun a lliw y cefndir

Am beth rydych chi'n gyfrifol?

Rydych chi'n gyfrifol am sicrhau bod y cynnwys a grëwch trwy ddefnyddio'r System Rheoli Cynnwys (CMS) yn hygyrch. Mae llawer o awduron CMS a llawer o dudalennau gwe ar ein safleoedd, felly gofynnwn i **chi** gymryd cyfrifoldeb am eich cynnwys eich hun. Mae'n bosibl eich bod chi eisoes yn creu cynnwys hygyrch, ond mynnwch olwg ar y meysydd isod i sicrhau eich bod yn dilyn y canllawiau hyn.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Cyfarwyddyd

Iaith

Rhaid inni sicrhau bod defnyddwyr yn deall beth rydym yn ei ddweud.

Defnyddiwch Gymraeg Clir (neu *plain English*) wrth ysgrifennu eich cynnwys. Defnyddiwch y geiriau symlaf i ddweud yn union beth sydd ar eich meddwl. Peidiwch â defnyddio geiriau jargon oni bai bod eich cynnwys wedi'i anelu at bobl a fydd yn deall y termau hyn. Dychmygwch eich bod yn siarad â'r darllenydd.

Pan fyddwch yn dymuno i ddefnyddiwr gwblhau gweithred, rhowch gyfarwyddiadau syml a chlir fel 'gwnewch gais nawr' neu 'lawrlwythwch ein prosbectws'.

Darllenwch drwy eich testun bob amser cyn cymeradwyo'r cynnwys. Chwiliwch am wallau sillafu neu ramadeg.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Strwythur

Rhaid inni strwythuro ein cynnwys mewn ffordd resymegol, sy’n hawdd ei ddeall. Bydd rhai pobl yn defnyddio’r safle mewn gwahanol ffyrdd sy’n dibynnu ar gynnwys sydd wedi’i strwythuro’n dda.

Penawdau

Mae penawdau yn helpu pobl i ddeall strwythur ein cynnwys. Cofiwch ddefnyddio penawdau yn y drefn gywir rhag iddynt ymddangos yn ddryslyd. Y prif bennawd ar eich tudalen yw pennawd 1 (‘heading 1’) a ddaw o’r maes ‘Teitl’ yn y cynnwys. Ni ddylai fod gennych ragor o benawdau 1 ar eich tudalen.

Peidiwch â defnyddio print trwm na thanlinellu i farcio’r testun fel teitl pwnc. Gwnewch yn sicr eich bod yn defnyddio pennawd ac iddo’r lefel briodol gan ddefnyddio’r ddewislen fformatio yng ngolygydd cynnwys CMS.

Sut mae’r CMS yn eich helpu chi

Dim ond pennawd 2 neu is fydd y CMS yn caniatáu ichi eu defnyddio yn y golygydd cynnwys.

Ond os byddwch yn copïo cynnwys o rywle arall, mae’n bosibl y gallech ei ludo i bennawd 1.

Cadarnhewch lefel y pennawd trwy glicio arno yn y golygydd a gweld beth mae’n ei ddweud ar y gwaelod ar y chwith yn ffenestr y golygydd. Os yw’n dweud h1, bydd yn rhaid ei newid, ond mae h2, h3, neu h4 yn iawn. Sicrhewch fod y penawdau a ddewisir yn cael eu cymhwyso'n ddilyniannol a chyson trwy gydol eich tudalennau gwe.

Ffigur 1: Cadarnhau lefel y pennawd yn ffenestr golygydd CMS

Os oes gan adran o'ch cynnwys bennawd 2 eisoes, gallwch ei rhannu ymhellach drwy ddefnyddio penawdau 3s a 4s.

Cynllun

Gall y ffordd y byddwch yn cynllunio eich cynnwys effeithio ar ei hygyrchedd. Os byddwch yn rhoi'r holl wybodaeth mewn un paragraff mawr heb doriadau, gall fod yn anodd i'w darllen.

Brawddegau a pharagraffau

Cadwch eich brawddegau a'ch paragraffau yn fyr. Rheol ddefnyddiol yw anelu at beidio â chynnwys mwy na 25 gair mewn brawddeg, a dim mwy na 5 brawddeg mewn paragraff.

Cadarnhewch eich brawddegau a pharagraffau gan ddefnyddio'r Hemingway Editor.

Pynciau'r cynnwys

Gall rhannu cynnwys yn adrannau ar wahân ei wneud yn haws i'w ddeall. Defnyddiwch benawdau priodol i ddangos beth yw pwnc y cynnwys. Gweler strwythur am ragor o fanylion am benawdau.

Alinio'r testun

Aliniwch eich testun i'r chwith (yn ddiofyn). Peidiwch â defnyddio'r botymau alinio i'r dde, canoli nac unioni.

Sut mae'r CMS yn eich helpu chi

Nid yw'r CMS yn caniatáu ichi alinio'r testun i'r dde, canoli nac unioni yn y golygydd cynnwys.

Ond os byddwch yn copïo cynnwys o rywle arall, mae'n bosibl y byddwch yn gludo testun sydd wedi'i fformatio yn y ffordd yma.

I ddileu'r gosodiadau hyn, dewiswch y testun yn y golygydd CMS a chlicio ar Format > Clear formatting.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Dolenni

Rhaid inni ddweud wrth ddefnyddwyr ble y bydd dolen yn mynd â nhw. Mae'n swnio'n amlwg, ond rhaid inni sicrhau ei fod yn glir.

Defnyddiwch 'ddolenni cyfeillgar.

A fydd rhywun yn gwybod ble maen nhw'n mynd o'r testun cysylltu yn unig?

Os byddant yn gwybod, mae'n 'ddolen gyfeillgar'.

Peidiwch â

- defnyddio'r un testun ar gyfer dolenni sy'n mynd i wahanol lefydd
- defnyddio 'cliciwch yma' ar gyfer testun cysylltu

Defnyddiwch deitl y dudalen y cysylltir â hi, e.e. Dyddiau Agored

Tablau

Mae tablau yn ddefnyddiol os oes gennym lawer o wybodaeth i'w rhoi ar ein tudalennau gwe.

Pryd i ddefnyddiol tabl

Cyn creu tabl, gwnewch yn sicr mai dyma'r offeryn cywir ar gyfer y gwaith. Mae tablau ar gyfer data.

Os oes gennych nifer o eitemau all ddod o dan un pennawd, data yw hynny.

Oni allwch roi un pennawd ar yr eitemau y dymunwch eu rhoi mewn colofn o'ch tabl, nid data yw hynny.

Fel arfer, bydd gan dabl fwy nag un set o eitemau (colofnau) a phennawd ar gyfer pob un.

Enghraifft o ddata yw rhestr o enwau staff, rhifau ffôn a chyfeiriadau e-bost.

Peidiwch â

- defnyddio tabl i gynllunio eich tudalen.

Defnyddiwch dabl ar gyfer data yn unig.

Penawdau tabl

Rhaid inni gynnwys penawdau tabl er mwyn i bobl allu deall beth yw cynnwys y tabl.

Sut mae CMS yn eich helpu chi

Wrth greu tabl yn y CMS, gallwch gael tabl â phenawdau colofnau yn unig neu dabl â phenawdau colofnau **a** rhesi. Ni chewch greu tabl heb benawdau.

Ond os byddwch yn copïo cynnwys o rywle arall, mae'n bosibl y byddwch yn gludo tabl heb benawdau. Gallwch ychwanegu penawdau at eich tabl:

- De-gliciwch ar res uchaf eich tabl
- Dewiswch *Row* > *Insert row before*
- Teipiwch eich penawdau ar gyfer pob colofn
- Dewiswch yr holl gelloedd yn rhes y pennawd
- De-gliciwch ar y rhes
- Dewiswch *Cell* > *Cell properties*
- Yn newislen *Cell properties* gosodwch *Cell type* i 'Header cell' a *Scope* i 'Row'
- Cliciwch OK i orffen
- Mae gan eich tabl benawdau nawr

Maint y tabl

Rhaid inni sicrhau bod ein tablau yn ymddangos yn gywir ar wahanol ddyfeisiau. I wneud hyn, gosodwn ein tablau i led 100%. Bydd gwneud hyn yn caniatáu iddynt ddefnyddio'r holl wagle sydd ar gael.

Os byddwch yn copïo cynnwys o rywle arall, mae'n bosibl y gallech ludo tabl â lled nifer penodol o bicseli. Neu gallech lusgo'r tabl yn y golygydd a fydd yn newid lled y tabl i nifer penodol o bicseli. Gofynnwch am gyngor (is@aber.ac.uk) i ailosod y tabl i led 100%.

Delweddau

Wrth ddefnyddio delweddau, rhaid inni ddarparu delweddau amgen i ddefnyddwyr nad ydynt yn gallu gweld y delweddau.

Delweddau addurnol

Os oes ddelwedd yn eich cynnwys sy'n addurnol yn unig, ni fydd yn rhaid darparu testun amgen. Ond ystyriwch am funud a oes diben i'r ddelwedd (gweler isod) cyn cymryd yn ganiataol mai addurnol yw hi.

Delweddau ac iddynt ddiben

Os yw eich delwedd yn cyfleu gwybodaeth, yn cyfrannu at 'deimlad' y dudalen, yn cael ei chyfeirio ati yn y testun, neu'n cael ei defnyddio ar gyfer llywio, mae diben neu bwrpas iddi.

Ar gyfer delwedd ac iddi ddiben, rhaid inni sicrhau bod gwybodaeth amgen ar gael (testun amgen / *alt text*).

Gellir ychwanegu testun amgen drwy ddefnyddio'r CMS. Ar ôl mewnosod eich delwedd o lyfrgell y cyfryngau, cliciwch arni ddwywaith. Bydd dewislen *Set media attributes* yn ymddangos a gallwch deipio eich testun amgen yn y blwch 'Alt'.

Peidiwch â

- defnyddio 'llun o …' yn y testun amgen
- rhoi disgrifiad hir a manwl o'r ddelwedd

Disgrifiwch y ddelwedd yn gryno

Cadwch gynnwys y dudalen mewn cof – efallai y bydd yn rhaid ichi fod yn fwy penodol

Defnyddiwch destun sy'n disgrifio'r hyn a fydd yn digwydd os bydd y defnyddiwr yn clicio ar y ddelwedd (os mai dolen yw'r ddelwedd)

Delweddau sy’n cynnwys testun

Os yw delwedd yn cynnwys testun, mae’n **arbennig** o bwysig i wneud yn sicr fod y testun ar gael mewn ffordd arall ar gyfer pobl nad ydynt yn gallu gweld y ddelwedd.

Gallwn wneud hyn trwy ddefnyddio testun amgen neu trwy ddarparu dolen i gysylltu â’r testun o’r ddelwedd mewn fformat arall.

Os mai ychydig iawn o destun sydd yn y ddelwedd, rhowch yr union eiriau hyn yn y testun amgen (gweler uchod am fanylion).

Os yw’r ddelwedd yn cynnwys llawer iawn o destun (e.e. ffeithlun), dylech ddarparu fersiwn testun clir o’r ddelwedd ar ddalen ar wahân. Gallwch wneud hyn yn y CMS:

- crëwch adran newydd
- ychwanegwch y testun o’r ddelwedd drwy ddefnyddio ‘General Content’
- dychwelwch i’r adran lle rydych wedi mewnosod y ddelwedd
- crëwch ddolen i’r adran newydd yn union o dan y ddelwedd

Gwnewch yn sicr fod lliw y testun yn eich delwedd yn cyferbynnu’n ddigonol â chefndir y ddelwedd. Os yw’r cyferbyniad yn rhy isel, ni fydd rhai pobl yn gallu darllen y testun.

Gallwch wirio’r cyferbyniad (os ydych yn gwybod codau hex y lliwiau rydych yn eu defnyddio) ar offer gwirio cyferbyniad WebAIM. Fel arall, gwnewch yn sicr fod crëwr y ddelwedd yn gwybod bod angen cymhareb gyferbyniad o 4:5:1 o leiaf.

Lle bo’n bosibl, osgowch ddefnyddio delweddau sy’n cynnwys testun. Os gallwch greu’r un cyflwyniad gweledol drwy ddefnyddio testun, mae’n well defnyddio testun.

Delweddau sy'n cynnwys siartiau, graffiau neu ddiagramau

Os yw delwedd yn cynnwys siart, graff neu ddiagram, rhaid inni wneud yn sicr fod y wybodaeth ar gael mewn ffurf arall ar gyfer pobl nad ydynt yn gallu gweld y siart, y graff na'r diagram.

Gall fod yn ddigon i ychwanegu testun amgen at y ddelwedd gan ddisgrifio'r hyn a ddangosir yn y ddelwedd. Er enghraifft, gallech ychwanegu testun amgen "graff yn dangos y cynnydd yn nifer y myfyrwyr dros gyfnod". Bydd hyn yn gweithio os cyflwynir neges glir yn y ddelwedd ac nid oes raid cynnwys rhagor o fanylion.

Os yw'r siart, graff neu ddiagram yn fwy cymhleth, dylech ddarparu rhywbeth arall. Gallech ddefnyddio tabl yn eich tudalen sy'n cynnwys y data a ddefnyddiwyd i greu graff.

Gallech hefyd greu dolen i dudalen newydd yn cynnwys disgrifiad manylach o'r ddelwedd nag y gallwch ei roi drwy destun amgen.

Gallwch wneud hyn yn y CMS:

- crëwch adran newydd
- ychwanegwch ddisgrifiad o'r siart, y graff neu'r diagram drwy ddefnyddio 'General Content'
- dychwelwch i'r adran lle mae'r ddelwedd wedi'i mewnosod
- crëwch ddolen i'r adran newydd yn union o dan y ddelwedd

Gwnewch yn sicr fod modd deall y siart, graff neu ddiagram os y'i dangosir mewn du a gwyn, yn hytrach na lliw. Er enghraifft, yn hytrach na chael gwahanol linellau lliw yn unig i gynrychioli data ar gyfer gwahanol gyfnodau, defnyddiwch batrymau i wahaniaethu'r llinellau ymhellach.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Fideo

Rhaid inni gynnwys gwybodaeth ychwanegol gyda fideos er mwyn i bawb allu deall beth sydd yn y fideo.

Os nad yw eich fideo yn cynnwys rhywun yn siarad, bydd yn rhaid ichi:

- ddarparu trawsgrifiad testun disgrifiadol (oni bai fod y fideo yn addurnol yn unig)

Os yw eich fideo yn cynnwys rhywun yn siarad, bydd yn rhaid ichi:

- Ddarparu penawdau cyd-amserol
- Darparu trawsgrifiad testun disgrifiadol (os yw'r fideo yn cyfleu cynnwys yn weledol nad yw'n cael ei gyfleu drwy'r penawdau)
- Darparu disgrifiad sain (os yw'r fideo yn cyfleu cynnwys yn weledol nad yw'n cael ei gyfleu drwy'r sain)

Os bydd angen cymorth arnoch i greu fideo, cysylltwch â pubstaff@aber.ac.uk.

Sain

Rhaid inni gynnwys gwybodaeth ychwanegol gyda ffeiliau sain er mwyn i bawb ddeall beth sy'n cael ei ddweud.

Bydd yn rhaid ichi:

- Ddarparu trawsgrifiad testun disgrifiadol

digital-accessibility@aber.ac.uk

Dogfennau

Rhaid inni sicrhau bod y dogfennau sydd ar ein gwefan yn hygyrch. Gallent fod yn ddogfennau Microsoft Word neu ffeiliau PDF.

Paratoi Dogfennau Hygyrch

Mae'r Uned Gwella Dysgu ac Addysgu yn darparu cyfarwyddyd ar greu deunyddiau dysgu hygyrch, yn cynnwys dogfennau Word, ffeiliau PowerPoint, a ffeiliau PDF.

digital-accessibility@aber.ac.uk

Cymorth a Chefnogaeth

Cysylltiadau

Desg Gymorth GG: is@aber.ac.uk,2400

digital-accessibility@aber.ac.uk

Gweddalennau Hygyrchedd Digidol:

Cyfarwyddyd cyffredinol i staff

https://www.aber.ac.uk/cy/accessibility/guidance-staff/

Gwybodaeth i ddefnyddwyr y CMS

https://www.aber.ac.uk/cy/is/it-services/web/compliance/accessibility/

Chwilio am y gweddalennau hygyrchedd?

Sgroliwch i waelod unrhyw un o'n gweddalennau a chliciwch ar Hygyrchedd.